

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Høringsuttalelse - forslag til endringer i alkoholloven og alkoholforskriften: normerte regler for inndragning av bevilling, økte krav til kontroll med bevillinger mv.

Vi viser til høringsnotat oversendt fra departementet 9.10.13.

Fylkesmannen i Rogaland er generelt veldig positiv til de foreslåtte endringene og målsettingen om at det etableres sterkere nasjonale krav til kommunenes kontroll og reaksjon ved brudd på alkoholloven. Dette vil være et viktig bidrag inn i arbeidet med ansvarlig alkoholhåndtering.

Fylkesmannen vil nedenfor kommentere enkelte av de foreslåtte endringene.

Pkt. 7.1 – endringer i loven

§ 1-8 annet ledd:

Forskriftshjemmelen skal erstatte dagens andre ledd i § 1-8, mens første ledd forblir uendret.

Forslaget om en forskriftshjemmel for prikktildelingssystem i ny § 1-8 andre ledd innebærer i følge departementet at bestemmelsen i blir endret fra en kan-bestemmelse til en skal-bestemmelse. Vi forstår departementet dit hen at kommunens vurdering av om inndragning bør vedtas, ikke lenger skal være undergitt et fritt forvaltningsskjønn (kan-skjønn).

Fylkesmannen stiller spørsmål ved om det er regelteknisk heldig at første ledd fortsatt gir inntrykk av at vi har å gjøre med en «kan-bestemmelse», samtidig som andre ledd ikke uttrykkelig angir at inndragning skal skje på nærmere bestemte vilkår. Vi antar at uttrykket «kan» i første ledd nå er ment endret fra å angi et fritt forvaltningsskjønn til å kun angi at det er kommunen som har kompetansen til å inndra bevillinger. Vi ber departementet vurdere å klargjøre lovteksten på dette punkt slik det klart går frem at kommunen ikke lenger skal ha den friheten de tidligere har hatt til å avstå fra å reagere på overtredelsene som er listet opp i ny forskriftsbestemmelse § 10-3.

Fylkesmannen registrerer at opplistingen i ny forskriftsbestemmelse § 10-3 ikke inneholder overtredelse av vandelskravet i alkoholloven § 1-7b. Betyr dette at overtredelse av vandelskravet ikke er en overtredelse som inngår i prikktildelingssystemet? Er det i så fall tilsiktet?

Fylkesmannens stiller spørsmål ved om kommunen fortsatt skal ha en frihet til å avstå fra å reagere (fritt skjønn) dersom kravet til uklanderlig vandel ikke lenger er oppfylt?

§ 1-8 tredje ledd:

Til spørsmålet om hvorvidt forholdene i § 1-8 (3) vedr. narkotikaomsetning og diskriminering bør inkluderes i prikkbelastningssystemet, mener Fylkesmannen at dette bør inkluderes av regeltekniske hensyn slik at man unngår et tosporet inndragningssystem.

Pkt. 7.2 – endringer i forskriften

§ 10-2 andre ledd:

«Ved overtredelser som nevnt i § 10-3 skal kommunen tildele bevillingshaver et bestemt antall prikker. Antall prikker indikerer overtredelsens grad av alvorlighet.

Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på tre år har begått overtredelser som har ført til tildeling av til sammen 8 prikker, skal kommunestyret inndra bevillingen for et tidsrom på én uke. Dersom det i løpet av treårsperioden er tildelt flere enn åtte prikker skal kommunestyret øke lengden på inndragningen tilsvarende. Ved beregning av treårsperioden skal overtredelsestidspunktene legges til grunn.

...»

Kommunestyret «skal» altså inndra bevillingen ved 8 prikker i løpet av en treårsperiode. Fylkesmannen etterlyser klarere regler i form av konkretisering av når vedtak om inndragning må fattes. Det gis ingen indikasjon på om det er tiltenkt en umiddelbar reaksjon – altså at inndragningsvedtak må fattes med én gang det er gitt 8 prikker.

I tillegg mener vi siste setning i 2. ledd om å «*øke lengden på inndragningen tilsvarende*» er uklar. Vi har satt opp to eksempler for å belyse problemstillingen (det er her tenkt normaltillfeller uten svært formildende/skjerpene omstendigheter):

A: det gis 12 prikker for ulike forhold på én kveld

B: det gis 8 prikker på én kveld og 4 prikker 5 mnd. senere.

Ved eksempel A:

Skal reaksjonen bli 1 uke for de 8 første prikkene + 0,5 uke for de 4 prikkene, jf. uttrykket «tilsvarende», altså inndragning i 1,5 uke?

Ved eksempel B:

Skal det vedtas inndragning på en uke umiddelbart etter 8 prikker, slik at de resterende 4 prikkene «spares» opp uten å nødvendigvis føre til reaksjon?

Er det ment at slike tilfeller skal slå forskjellig ut?

Videre heter det på forslaget side 19, i siste setning:

«Prikker som er lagt til grunn for et inndragningsvedtak skal ikke kunne legges til grunn for senere inndragningsvedtak.» Sett i sammenheng med problemstillingen ovenfor, mener Fylkesmannen at dette må klargjøres ytterligere, bl.a. for å unngå forskjellsbehandling.

§ 10-4:

Uttrykket «...svært skjerpene omstendigheter» synes etter vår mening som en høy terskel for å tildele flere prikker. Sett i sammenheng med ny § 10-2 andre ledd om å øke lengden «tilsvarende», synes det som at det skal veldig mye til for at det i normaltillfellene skal skje inndragning for en lengre periode enn 1-2 uker. Vil dette i praksis si at det må 16 prikker til for å ilegge 2 uker?

§ 9-3:

Fylkesmannen i Rogaland mener forslaget om kunnskapsprøve for kontrollører er hensiktsmessig. Dette vil føre til bedre kvaliteter på kontrollene, samt gjøre den bevismessige situasjonen enklere.

§ 10-3:

Fylkesmannen har ingen merknader til nivået på prikker i forhold til overtredelsene, men stiller spørsmål ved selve tildelingen. Gjelder 8 prikker for skjenking av mindreårige pr. person eller pr. overtredelse? Eks: Dersom kontrollørene oppdager skjenking til 4 mindreårige på samme kontroll; skal det tildeles 8 prikker eller 8x4 prikker?

§ 9-7 andre ledd:

Fylkesmannen mener det er hensiktsmessig å forskriftsfeste at minst én av kontrollene bør foregå i det tidsrommet hvor det er størst sjanse for overskjenking o.l.

Forskriftens kap. 5: vedrørende forslag om mindre forskriftsendringer knyttet til kunnskapsprøve

Fylkesmannen har ingen merknader til dette.

Forskriftens kap. 6: forslag om justering av bevillingsgebyrene

Fylkesmannen har ingen merknader.

§ 10-6 tredje ledd

Ny forskriftsbestemmelse § 10-6 tredje ledd uttaler at iverksetting av vedtak om inndragning bør skje innen fire uker etter vedtaksdato. Fylkesmannen i Rogaland mener 4-ukersfristen er for kort. Dersom anbefalingen følges i kommunen vil det si at inndragningen normalt bør iverksettes umiddelbart etter at klagefristen på 3 uker er utløpt. Det må videre tas høyde for en eventuell klagebehandling i kommunen og hos Fylkesmannen. Fylkesmannens klagebehandling vil kunne bli illusorisk hvis inndragning allerede er iverksatt.

Øvrige merknader:

Alkoholoven § 1-7a:

Selv om ikke bestemmelsen i alkoholoven § 1-7a er tema i høringsnotatet ønsker Fylkesmannen å peke på et forhold som berører denne bestemmelsen. Bestemmelsen inneholder en ikke-uttømmende opplisting av hensyn som helt klart er relevante ved kommunens skjønnsmessige vurdering av om bevilling bør gis. Sett i lys av det økte fokuset på folkehelsehensyn og ansvarlig alkoholhåndtering, er det Fylkesmannens syn at opplistingen i § 1-7a også bør synliggjøre at folkehelsehensyn er et relevant hensyn å ta i bevillingsvurderingen. Dette selv om det samme følger av en tolkning av bestemmelsen i lys av lovens formålsbestemmelse.

Med hilsen

Harald Thune
ass. fylkesmann

Lone M. Solheim
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Saksbehandler: Josefine Haugen Jordet/Øyvind Heimlund-Lahn
Saksbehandler telefon: 51 56 88 62
E-post: fmrojha@fylkesmannen.no